

REFERAT Ældre- og Omsorgsudvalget_2018-21 d. 05-02-2018

Mødedato Mandag d. 05. februar 2018 kl. 18:30

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Genudbud af madservice.....	4

Punkt 16: Meddelelser

00.22.00-P35-19-18

Sagsfremstilling

Formanden orienterede om henvendelse fra Pensionist Idræt vedr. tilskud til aktiviteter for ældre efter pgf. 79 i Serviceloven. Der forventes fremlagt sag til udvalgets behandling i marts måned.

Punkt 17: Genudbud af madservice

27.00.00-G01-27-17

Resume

Kommunen skal senest den 31. august 2018 have genudbudt madservice til borgere i eget hjem. At sikre borgerens frie valg af leverandør, kan dog vise sig at være en udfordring, eftersom der i øjeblikket formentlig kun er én leverandør på markedet. I forbindelse med genudbuddet skal kommunen således være opmærksom på, at der om nødvendigt skal findes en alternativ måde at sikre borgernes frie valg.

Beslutning

Ældre- og Omsorgsudvalget

1. tog sagen til orientering, idet udvalget ønsker at følge udbudsprocessen tæt,
2. godkendte, at kommunen om nødvendigt sikrer det frie valg via fritvalgsbeviset,
3. sendte sagen til orientering i Ældrerådet og Handicaprådet og
4. indstiller at Magistraten vurderer, hvorvidt udbudskriterierne med 60/40-fordeling ift. pris og kvalitet skal ændres.

Indstilling

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller,

1. at sagen tages til orientering,
2. at kommunen om nødvendigt sikrer det frie valg via fritvalgsbeviset, og
3. at sagen sendes til orientering i Ældrerådet og Handicaprådet.

Sagsfremstilling

Borgere, der bor i egen bolig og ikke selv er i stand til at sørge for mad, kan visiteres til madleverancer. Aktuelt er ca. 600 borgere i kommunen visiteret til ordningen.

De visiterede borgere har ret til at få leveret et dagligt måltid mad. Der er fire forskellige kostformer at vælge i mellem, og kommunens visitatorer vejleder borgerne om, hvilken kostform der ernæringsmæssigt er bedst for den enkelte. Inden for hver kostform har borgerne mulighed for dagligt at vælge mellem 14 forskellige retter, og menukortet skifter hver uge. Endvidere kan borgerne vælge om de ønsker at maden skal leveres varm eller kold. Hovedparten af borgerne får i dag leveret varm mad.

Ordningen visiteres i henhold til § 83 i Serviceloven. Kommunalbestyrelsen skal sikre borgerne et frit valg jf. § 91 stk. 1 og 2 i Serviceloven. Hvis kommunen ikke lykkedes med at skabe et frit valg mellem flere leverandører, er et fritvalgsbevis eneste mulighed for at efterkomme lovgivningen.

Siden den 1. september 2014 har borgerne kunnet vælge mellem de to private leverandører Det Danske Madhus (DDM) og Din Private Kok (DPK). Imidlertid opkøbte DDM DPK den 1. februar 2017, hvilket medfører at kommunen i dag alene har kontrakt med DDM.

Kontrakten udløber den 31. august 2018, hvorfor kommunen inden da skal have genudbudt ordningen.

I forlængelse af opkøbet har forvaltningen foretaget en markedsundersøgelse. Denne viser, at der i øjeblikket kun er DDM på markedet. Kommunen skal derfor være opmærksom på markedssituationen, når ordningen skal genudbydes.

Alternativ vej til at sikre det frie valg

At der er opstået en monopollignende tilstand på det private marked skyldes blandt andet, at der er omfattende stordriftsfordele, logistikplanlægning og en række faglige krav til maden der gør det vanskeligt for nye leverandører at komme ind på markedet uden betydelige omkostninger.

I forbindelse med det kommende genudbud vil forvaltningen gå i dialog med det nuværende markedet såvel som øvrige mindre virksomheder, for at kortlægge hvilke krav der om muligt kan justeres og tilpasses, således at opgaven som madserviceleverandør kan blive interessant for flere virksomheder.

Grundet markedssituationen anbefaler forvaltningen, at den kommende kontrakt skal have en længde på 2 år med mulighed for forlængelse på 2 x 12 måneder. Således vil det alene være op til kommunen om optionen på forlængelse af kontrakten på 2 x 12 måneder skal benyttes. Derved er kommunen ikke låst af en længere kontrakt, såfremt markedet skulle udvikle sig med flere leverandører.

Fritvalgsbeviset

Såfremt det viser sig, at DDM er eneste leverandør der vil byde på opgaven, kan kommunen sikre frit valg ved at indføre et fritvalgsbevis.

Et fritvalgsbevis giver borgerne mulighed for selv at finde en CVR-registreret virksomhed og få udbragt mad fra denne. Kommunen skal ikke på forhånd godkende fritvalgsbevisleverandøren, da det er borgeren, der direkte indgår aftale med leverandøren. Fritvalgsbeviset kan alene bruges til at købe og få udbragt mad. Det vil derfor ikke være muligt at benytte

beviset til at gå ned på en lokal café og spise sin mad der. Hvad end borgerne vælger en leverandør som kommunen har kontrakt med eller en fritvalgsbevisleverandør, vil der være en egenbetaling på 53 kr. pr måltid (2018-niveau). Kommunen har allerede erfaring med fritvalgsbeviset, eftersom det i dag er muligt for borgere i indkøbsordningen, at få udstedt et sådant, såfremt de ønsker en anden leverandør end en af de to kommunen har indgået aftale med. Værdien af fritvalgsbeviset vil blive beregnet ud fra den pris, kommunen betaler for mad og udbringning til den leverandør der er på kontrakt. Såfremt borgere med et fritvalgsbevis vælger en leverandør, der har priser, som overstiger dette beløb, afholder borgeren selv merudgiften.

Kommunen vil stille samme kvalitetskrav til fritvalgsbevisleverandøren som den leverandør kommunen indgår aftale med. Det vil dog ikke være et krav, at den enkelte fritvalgsbevisleverandør skal kunne levere alle fire kostformer. Således kan en fritvalgsbevisleverandør godt nøjes med at kunne tilbyde f.eks. én eller to af de fire kostformer. Herved vil der formentlig være flere leverandører, såvel som mindre lokale virksomheder, som borgerne kan indgå aftale om madleverancer med.

Kvalitetskravene kan oplyses på kommunens hjemmeside og der kan henvises til disse på fritvalgsbeviset, så kravene fremgår tydeligt, når en borger indgår aftale med fritvalgsbevisleverandøren. Kommunen har en vejledningsforpligtelse over for borgere, der benytter et fritvalgsbevis, og leverandørerne har tilbagemeldingspligt. Det bemærkes, at det på nuværende tidspunkt er vanskeligt at vurdere hvor mange fritvalgsbevisleverandører der vil have interesse i opgaven. Eftersom DDM og DPK har været landsdækkende leverandører, er der en lang række af landets øvrige kommuner, som ligeledes står overfor udfordringen med at sikre frit valg.

Kommunen er bekendt med, at flere andre kommuner anvender eller indfører fritvalgsbevis i madservice. Senest har Lyngby-Taarbæk og Gladsaxe Kommune valgt at gøre dette.

Det bemærkes, at der aktuelt ikke er mange erfaringer fra sammenlignelige kommuner. Forvaltningen har været i kontakt med Varde Kommune, som i ca. ét år har anvendt fritvalgsbeviset. I Varde er ca. 600 borgere visiteret til madservice og omkring halvdelen af borgerne har valgt et fritvalgsbevis.

Varde Kommune besøger fritvalgsbevisleverandørerne to gange årligt med henblik på at kontrollere kvaliteten af maden. Til dette samt øvrig administration har kommunen afsat et halvt årsværk. Da Frederiksberg Kommune også har ca. 600 borgere i ordningen, forventes det, at der ligeledes skal afsættes et halvt årsværk til at sikre god service og kvalitet for borgere med en fritvalgsbevisleverandør.

I oktober 2017 fremlagde regeringen lovforslaget *Frit valg – bedre sammenhæng*. Se vedlagt bilag.

Forslaget har til formål, at udvide det frie valg til nye områder samt styrke eksisterende fritvalgsordninger. Regeringen skriver:

”I forhold til madservice til ældre skal kommunerne i dag tilbyde borgerne, at vælge i mellem flere leverandører. Hvis der ikke er mindst to leverandører at vælge i mellem, skal kommunen tilbyde borgerne et fritvalgsbevis (...).

Fritvalgsbeviser giver borgeren en stor grad af selvbestemmelse, og fritvalgsbeviser kan derfor bidrage til at udvikle det frie valg for borgerne. Derfor kan det i forbindelse med forsøgsordningen afprøves, hvordan borgernes frie valg kan styrkes inden for madservice (...).”

Kommunerne kan ansøge om midler til at dække omkostninger i forbindelse med at sikre det frie valg. Hertil skal tilføjes, at kommunen er forpligtet til at føre tilsyn med fritvalgsbevisleverandørerne.

Forsøgsordningen skal løbe i en fireårig periode.

Etablering af et § 60-selskab

Det er også muligt at etablere et § 60-selskab i madservice. Et § 60-selskab bruges til at løfte en større opgave mellem flere kommuner. I forhold til madservice ville en række kommuner kunne gå sammen om at åbne et fælles produktionskøkken. Der er to eksempler på dette – Fælleskøkkenet i Hillerød 'MAD til hver DAG' samt Fælleskøkkenet i Saksøbing.

Forvaltningen er bekendt med, at en række hovedstadskommuner har undersøgt muligheden for at danne et § 60-selskab som konsekvens af markedets tilstand. Imidlertid viste det sig tidligt i processen, at der ikke var fælles interesse for at arbejde videre med en selskabsdannelse. På baggrund af dette vurderer forvaltningen, at der ikke er interesserede kommuner og potentiale for et fælleskommunalt selskab i den nuværende markedssituation.

Åbning af kommunalt produktionskøkken

Endeligt kan kommunen sikre frit valg i ordningen, ved selv at åbne et køkken. Dette ved at anvende og om nødvendigt udvide et af eksisterende produktionskøkkener på et af kommunens plejecentre.

Det må dog forventes, at der er en større investering og usikkerhed forbundet med denne model. Maden skal kunne pakkes og leveres både varm og kold, og der skal investeres i biler med rette køle- og opbevaringsforhold. Samtidig vil der være en stor logistikopgave i forhold til at planlægge ruter og udbringning af maden.

Det bemærkes, at der vil være meget stor usikkerhed omkring hvor mange borgere der vil vælge et kommunalt køkken. Alle borgere får i dag mad fra DDM, og eftersom kommunen forventer at DDM byder på opgaven igen, vil det være vanskeligt at vurdere hvor mange der vil skifte til et kommunalt køkken. Erfaringerne viser, at borgerne som udgangspunkt fortsætter med deres nuværende leverandør, såfremt denne også er leverandør efter et genudbud.

Forvaltningen har vurderet potentialet i en sammenlægning af madservice til ældre og øvrige målgrupper. Der forventes ingen positiv synergieffekt heri.

Den videre proces

Såfremt det viser sig at kommunen i det kommende genudbud ikke kan indgå aftale med mindst to private leverandører og derved sikre frit valg, anbefaler forvaltningen, at kommunen indfører fritvalgsbeviset.

Såfremt det bliver aktuelt, vil forvaltningen vende tilbage med en nærmere beskrivelse af koncept og indførelse af fritvalgsbeviset, samt de seneste erfaringer fra brugen heraf.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget den 5. februar 2018, Magistraten den 19. februar 2018.

Bilag

Bilag 1 - Frit valg - bedre sammenhæng